

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om temporär ändring av socialvårdslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att giltighetstiden för de stadganden om överföring av uppgifter gällande utkomststöd som temporärt fogades till socialvårdslagen vid ingången av 1993 skall förlängas till utgången av 1997. På basis av dessa stadganden har ett försök med överföring av uppgifter som gäller utkomststöd genomförts 1993—94 och dessutom 1995—96. Inom ramen för försö-

ket sköter folkpensionsanstaltens lokalbyråer, i enlighet med ett avtal mellan kommunen och folkpensionsanstalten, en del av de uppgifter som gäller utkomststödet. Det föreslås att försöket skall fortsätta även 1997.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 1997.

MOTIVERING

1. Nuläge

Genom lagen om temporär ändring av socialvårdslagen (1657/1992) fogades vid ingången av 1993 till socialvårdslagen (710/1982) ett nytt 3 a kap. om ett försök med överföring av uppgifter som gäller utkomststöd. Giltighetstiden för stadgandena i nämnda 3 a kap. har förlängts genom lag 1333/1994 från ingången av 1995 till utgången av 1996.

Kommunen och folkpensionsanstaltens lokalbyrå kan komma överens om ett försök med överföring av uppgifter som gäller utkomststöd. Under försökstiden beviljar och utbetalar folkpensionsanstaltens lokalbyråer utkomststöd för utgifter som skall täckas med grunddelen samt för boendeutgifter och

sådana utgifter för hälso- och sjukvård som inte är obetydliga. Beviljande av stöd för andra utgifter, lämnande av förebyggande utkomststöd och socialarbete ankommer även under försökstiden på kommunen.

Social- och hälsovårdsministeriet har med stöd av lagens 38 f § godkänt de kommuner som deltar i försöket. Försöket för perioden 1995—1996 har inletts i 19 kommuner i mars-maj 1995, i 10 kommuner i september-november 1995 och i två kommuner i april 1996. Sedan ingången av april 1996 deltar alltså totalt 31 kommuner i försöket. De avtal som kommunerna och folkpensionsanstaltens lokalbyråer ingått om försöket gäller under lagens giltighetstid, dvs. till utgången av 1996.

Organiseringen av försöket styrs av en

ledningsgrupp som tillsatts av social- och hälsovårdsministeriet. Försöket har i de flesta försökskommuner fortgått i drygt ett år och verksamhetsmodellerna på olika orter har stabiliserats. I vissa kommuner har försöket under försökstiden utvidgats genom en överföring av nya klientgrupper till beslutsfattandet i folkpensionsanstalten. I de kommuner där försöket omfattar hela kommunen fattar folkpensionsanstaltens lokalbyråer i medeltal knappt hälften av besluten om utkomststöd.

2. Föreslagna ändringar

Utredningsman Heikki Koski, som bereder ändringar av fördelningen av uppgifter mellan staten och kommunerna samt statsandelsreformen, föreslog i sin promemoria av den 21 maj 1996 att den del av utkomststödet som kan normeras skall överföras till folkpensionsanstalten vid ingången av 1998. Samtidigt föreslog han också att försöket med överföring av uppgifter som gäller utkomststöd skall fortsätta till utgången av 1997. Regeringens finanspolitiska ministerutskott konstaterade i sitt ställningstagande den 11 juni 1996 att det i detta skede inte fattas något beslut om att överföra den del av utkomststödet som kan normeras till folkpensionsanstalten utan att försöket förlängs och kompletteras fram till utgången av april 1997 så att man får exaktare uppgifter om kostnadsutvecklingen.

Det är ändamålsenligt att förlänga försöket med överföring av uppgifter som gäller utkomststöd till utgången av 1997, så att man får uppgifter om försökets verkningar från en längre tid. Klienter som får utkomststöd bör inte heller i onödan överföras från ett ställe till ett annat, utan man bör fortsätta med den överenskomna uppgiftsfördelningen tills definitiv ställning tas till en eventuell överföring av de uppgifter som gäller utkomststödet. På dessa grunder föreslås att försöket skall förlängas till utgången av 1997.

I 38 c § socialvårdslagen stadgas om kommunens och folkpensionsanstaltens rätt att av varandra få information om beslut om utkomststöd. Enligt paragrafens 2 mom. har folkpensionsanstalten utan hinder av tystnadsplikten rätt att under försökstiden få behövlig information av kommunen om beslut som fattats om utkomststöd för den som ansöker om utkomststöd och hans familj.

Enligt paragrafens 4 mom. kan folkpensionsanstalten, då den fattar beslut som gäller utkomststöd, använda sådana uppgifter om den sökandes och hans familjs ekonomiska ställning som behövs för beviljande av stödet.

I lagens 38 d § utvidgas vissa stadganden om förfaranden inom socialvården till att omfatta även folkpensionsanstalten när den behandlar ett ärende som gäller lämnande av utkomststöd. Enligt paragrafens 1 punkt gäller beträffande en klient vid folkpensionsanstalten och hans förmyndare vad som stadgas i 39 och 40 §§ om en socialvårdsklient och hans förmyndare.

Det föreslås att de ändringar som propositionen med förslag till lag om ändring av socialvårdslagen (RP 166/1996 rd) föranleder skall vidtas i lagens 38 c och 38 d §§. I nämnda proposition föreslås att föräldrar med vissa undantag skall vara skyldiga att understöda en person i åldern 18—20 år som är i behov av utkomststöd.

Enligt 38 c § 2 mom. i den nu föreslagna lagen skall folkpensionsanstalten ha rätt att utan hinder av tystnadsplikten för lämnande av utkomststöd få behövlig information av kommunen också om beslut som fattats om utkomststöd för en förälder till en person i åldern 18—20 år i de fall som avses i det nya 30 § 3 mom. socialvårdslagen. Det föreslås att motsvarande ändring skall göras i 4 mom. Enligt detta moment kan folkpensionsanstalten, då den fattar beslut som gäller utkomststöd, även använda sådana uppgifter om den ekonomiska ställningen för en förälder till en person i åldern 18—20 år som behövs för beviljande av stödet. De föreslagna ändringarna av rätten till information gör behandlingen av sådana ansökningar om utkomststöd som inlämnats av unga i åldern 18—20 år snabbare i folkpensionsanstalten.

Enligt nämnda regeringsproposition till riksdagen skall stadgandena i 40 § 1, 2 och 4 mom. socialvårdslagen ändras så, att föräldrarnas skyldighet att understöda en person i åldern 18—20 år beaktas och så, att vårdnadshavare jämställs med förmyndare. Enligt 40 § 1 mom. skall en socialvårdsklient och dennes vårdnadshavare, förmyndare samt, i de fall som avses i 30 § 3 mom., en förälder till en klient i åldern 18—20 år ge en tjänsteinnehavare och det organ som nämns i 6 § 1 mom. sådana upplysningar som är nödvändiga för lämnande av socialvård.

Enligt 40 § 2 mom. har socialvårdsklienten och dennes förmyndare, vårdnadshavare samt en sådan förälder till klienten som avses i 30 § 3 mom. rätt att innan upplysningar ges få veta varför upplysningarna behövs, för vilket ändamål de används samt till vilken myndighets eller vilka tjänsteinnehavares kännedom de bringas eller kan bringas.

Enligt 40 § 4 mom. gäller vad som i 3 mom. stadgas om rätten för en socialvårdsklient att få uppgifter om handlingar och material som rör honom också vårdnadshavare, förmyndare och en förälder som avses i 30 § 3 mom., då det finns grundad anledning därtill.

Det föreslås att hänvisningen i 38 d § 1 punkten till stadgandet i 40 § skall kompletteras på motsvarande sätt med ett omnämnande om vårdnadshavare samt förälder till en person i åldern 18—20 år.

2. Propositionens verkningar

Kommunen ansvarar alltså för kostnaderna för utkomststödet under försökstiden. Staten åsamkas inte några tilläggskostnader med anledning av propositionen.

Propositionen inverkar inte på klientens rätt att få utkomststöd eller på beloppet av utkomststödet. Vid försöket är det fråga om ett sådant arrangemang mellan kommunen och folkpensionsanstaltens lokalbyrå som

gäller förvaltningen av uppgifter som hänförs till utkomststödet.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet i samarbete med den ledningsgrupp som ministeriet tillsatt den 6 oktober 1994 för försöket med överföring av uppgifter som gäller utkomststöd 1995—96.

4. Samband med andra propositioner

Regeringen har till riksdagen avlåtit ovan nämnda proposition med förslag till lag om ändring av socialvårdslagen. Lagen avses träda i kraft vid ingången av 1997. Innehållet i de nu föreslagna ändringarna av 38 c och 38 d §§ socialvårdslagen samt ikraftträdandet av dem är beroende av att ovan nämnda proposition godkänns.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1997. Härigenom kan försöket med överföring av uppgifter som gäller utkomststöd fortsätta oavbrutet.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om temporär ändring av socialvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 38 c § 2 och 4 mom., 38 d § 1 punkten och ikraftträdelsestadgandet i lagen den 30 december 1992 om temporär ändring av socialvårdslagen (1657/1992),
av dessa lagrum ikraftträdelsestadgandet sådant det lyder i lag av den 22 december 1994 (1333/1994), som följer:

38 c §

Utan hinder av tystnadsplikten har folkpensionsanstalten rätt att för lämnande av utkomststöd få behövlig information av kommunen om beslut som fattats om utkomststöd för den som ansöker om utkomststöd och hans familj samt för en sådan förälder som avses i 30 § 3 mom. Då försöket avslutas skall folkpensionsanstalten till kommunen överlåta tekniska upptagningar som innehåller beslut om utkomststöd.

Med avvikelse från vad som stadgas i 16 § personregisterlagen (471/1987) kan folkpensionsanstalten, då den fattar beslut som gäller utkomststöd, använda sådana uppgifter om den sökandes och hans familjs samt en i 30 § 3 mom. avsedd förälders ekonomiska ställning som behövs för beviljande av stödet. Vid användningen av uppgifterna skall deras riktighet säkerställas. Uppgifterna kan

endast användas i den utsträckning som de med stöd av 56 § 1 mom. i denna lag skall lämnas socialvårdsmyndigheterna.

38 d §

När ett ärende som gäller lämnande av utkomststöd behandlas vid folkpensionsanstalten

1) gäller beträffande en klient vid folkpensionsanstalten vad som stadgas i 39 och 40 §§ om en socialvårdsklient, samt beträffande klientens vårdnadshavare, förmyndare samt en sådan förälder som avses i 30 § 3 mom. vad som stadgas om dem i 40 §,

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993 och gäller till och med den 31 december 1997.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

Helsingfors den 1 november 1996

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister Terttu Huttu-Juntunen

Lag

om ändring av lagen om temporär ändring av socialvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 38 c § 2 och 4 mom., 38 d § 1 punkten och ikraftträdelsestadgandet i lagen den 30 december 1992 om temporär ändring av socialvårdslagen (1657/1992),
av dessa lagrum ikraftträdelsestadgandet sådant det lyder i lag av den 22 december 1994 (1333/1994), som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

38 c §

Utan hinder av tystnadsplikten har folkpensionsanstalten rätt att för lämnande av utkomststöd få behövlig information av kommunen om beslut som fattats om utkomststöd för den som ansöker om utkomststöd och hans familj. Då försöket avslutats skall folkpensionsanstalten till kommunen överlåta tekniska upptagningar som innehåller beslut om utkomststöd.

Utan hinder av tystnadsplikten har folkpensionsanstalten rätt att för lämnande av utkomststöd få behövlig information av kommunen om beslut som fattats om utkomststöd för den som ansöker om utkomststöd och hans familj *samt för en sådan förälder som avses i 30 § 3 mom.* Då försöket avslutas skall folkpensionsanstalten till kommunen överlåta tekniska upptagningar som innehåller beslut om utkomststöd.

Med avvikelse från vad som stadgas i 16 § personregisterlagen (471/87) kan folkpensionsanstalten, då den fattar beslut som gäller utkomststöd, använda sådana uppgifter om den sökandes och hans familjs ekonomiska ställning som behövs för beviljande av stödet. Vid användningen av uppgifterna skall deras riktighet säkerställas. Uppgifterna kan endast användas i den utsträckning som de med stöd av 56 § 1 mom. i denna lag skall lämnas socialvårdsmyndigheterna.

Med avvikelse från vad som stadgas i 16 § personregisterlagen (471/1987) kan folkpensionsanstalten, då den fattar beslut som gäller utkomststöd, använda sådana uppgifter om den sökandes och hans familjs *samt en i 30 § 3 mom. avsedd förälders* ekonomiska ställning som behövs för beviljande av stödet. Vid användningen av uppgifterna skall deras riktighet säkerställas. Uppgifterna kan endast användas i den utsträckning som de med stöd av 56 § 1 mom. i denna lag skall lämnas socialvårdsmyndigheterna.

38 d §

När ett ärende som gäller lämnande av utkomststöd behandlas vid folkpensionsanstalten

1) gäller beträffande en klient vid folkpensionsanstalten *och hans förmyndare* vad som stadgas i 39 och 40 §§ om en socialvårdsklient och hans förmyndare,

38 d §

När ett ärende som gäller lämnande av utkomststöd behandlas vid folkpensionsanstalten

1) gäller beträffande en klient vid folkpensionsanstalten vad som stadgas i 39 och 40 §§ om en socialvårdsklient, *samt beträffande klientens vårdnadshavare, förmyndare samt en sådan förälder som avses i 30 § 3 mom. vad som stadgas om dem i 40 §,*

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993
och gäller till och med den 31 december
1996.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993
och gäller till och med den 31 december
1997.

*Denna lag träder i kraft den 1 januari
1997.*
